

SOFAM

Coöperatieve vennootschap
Multimediamaatshappij van de auteurs van de visuele kunsten
Koninklijke Prinsstraat 87, 1050 Brussel
R.P.R. Brussel 0419 415 330
info@sofam.be
www.sofam.be

Ontwerpbesluit: verduurzaming van POMONA

1. Context en werking van het POMONA Fonds

SOFAM richtte eind 2020 het POMONA Fonds voor de Kunsten op binnen de Koning Boudewijnstichting. Het Fonds heeft als doel creatieve processen in België te ondersteunen en kunstenaars te stimuleren in hun professionele ontwikkeling, met respect voor de artistieke en culturele diversiteit in België.

Het Fonds realiseert deze doelstelling via:

- Kunstenaarsbeurzen:
 - 3 hoofdbeurzen van €20.000 (emergent, midcareer, gevestigd)
 - 3 aanvullende beurzen van €5.000 (togekend via nominaties door de laureaten)
- Solidariteitsfonds: ondersteuning van kunstenaars in nood (tot op heden nog niet operationeel)

SOFAM voorzag de eerste drie jaar een jaarlijkse bijdrage van €50.000 (met uitzondering van €20.000 in 2020 voor opstart), afkomstig uit het budget voor sociale, culturele en educatieve doeleinden. De selectieprocedure voor de beurzen is intussen volledig uitgewerkt en werd voor het eerst succesvol toegepast in februari 2025, met brede erkenning vanuit het veld.

Deze kwaliteit wordt onderbouwd door de betrokkenheid van een hoogstaand en divers samengesteld netwerk van professionals:

- Adviescomité (selectie nominaties):
 - Sven Augustijnen (kunstenaar)
 - Sammy Balaji (kunstenaar)
 - Charif Benhelima (kunstenaar)
 - Edith Dekyndt (kunstenaar)
 - Luc Derycke (designer, uitgever, MER)
 - Pauline Hatzigeorgiou (onafhankelijk curator)
 - Stella Lohaus (curator, directeur LLS Paleis)
 - Otobong Nkanga (kunstenaar)
 - Katrien Reist (cultureel werker, kernlid State of the Arts – SOTA)
 - Dirk Snauwaert (curator, directeur WIELS)
 - Septembre Tiberghien (curator)
 - Pascale Viscardy (kunsterica, AICA)
- Jury:
 - Regine Basha (onafhankelijk curator; lid adviescomité POMONA)
 - Nav Haq (curator, associate director M HKA; lid adviescomité POMONA)
 - Joachim Naudts (general & artistic coordinator, Kunsthall Extra City, Antwerpen)
 - Zoë Gray (director of exhibitions, BOZAR)
 - Anne-Françoise Lesuisse (curator, onderzoeker/docent, directeur Biennale de l'Image Possible, Luik)
- Bestuurscomité POMONA Art Fund:
 - Luc Tuymans (voorzitter)

- Marie Gybels (directeur zaakvoerder SOFAM)
- Kate Mayne (verantwoordelijke artistieke actie en partnerschappen SOFAM)
- Mélanie Coisne (hoofd Cultuur en Erfgoed, Koning Boudewijnstichting)

Dit geheel garandeert een onafhankelijk, professioneel en kwalitatief hoogstaand selectieproces.

2. Samenwerking met de Koning Boudewijnstichting

SOFAM heeft bewust gekozen om POMONA onder te brengen bij de Koning Boudewijnstichting, met het oog op de verdere ontwikkeling en verzelfstandiging van het Fonds.

Deze samenwerking heeft een dubbele doelstelling:

- enerzijds het professioneel en onafhankelijk financieel beheer van het Fonds, inclusief de uitbetaling van de beurzen en de operationele opvolging
- anderzijds – en essentieel – het aantrekken van externe giften, gefaciliteerd door de sterke reputatie en naamsbekendheid van de Koning Boudewijnstichting, evenals de mogelijkheid tot het afleveren van fiscale attesten

De inbedding bij de Koning Boudewijnstichting verhoogt op die manier de geloofwaardigheid en aantrekkelijkheid van POMONA voor externe schenkers en partners, en vormt een belangrijke hefboom voor duurzame fondsenwerving.

3. Nood aan verduurzaming en verdere ontwikkeling

De eerste editie van de POMONA-beurzen, georganiseerd op 7 februari 2025, werd algemeen als zeer succesvol geëvalueerd. Zowel de kwaliteit van de geselecteerde laureaten als de professionele organisatie en het transparante selectieproces werden breed gewaardeerd binnen de kunstensector. De combinatie van een sterk adviescomité, een onafhankelijke jury van hoog niveau en een gedragen besluitvorming heeft bijgedragen tot een groot vertrouwen in de legitimiteit van het Fonds.

Daarnaast heeft deze eerste editie geleid tot een aanzienlijke versterking van het netwerk en de zichtbaarheid van POMONA, met een breed bereik bij kunstenaars, curatoren en instellingen. Dit bevestigt de relevantie van het initiatief en vormt een solide basis voor verdere uitbouw en fondsenwerving.

Tegelijk wordt vastgesteld dat:

- het initiatief qua werkvolume en financieringsbehoefte de huidige capaciteit van SOFAM overstijgt
- actieve en gediversifieerde fondsenwerving noodzakelijk is voor verdere groei
- het momentum na de eerste editie nog onvoldoende werd gevaloriseerd

Vanaf de oprichting was het de bedoeling dat POMONA evolueert naar een meer autonome en duurzame werking, met een beperking van de structurele belasting voor SOFAM.

Om dit te realiseren wordt voorgesteld om:

- de coördinatie en fondsenwerving (gedeeltelijk) extern te organiseren
- een proactief fondsen- en sponsorwervingsbeleid te ontwikkelen
- de financiële haalbaarheid en toekomststrategie van POMONA grondig te laten analyseren

4. Voorstel tot beslissing

De algemene vergadering wordt gevraagd om:

- 1. Goedkeuring te geven voor het opstarten van een traject rond verduurzaming van POMONA**, bestaande uit:
 - samenwerking met een externe consultant voor strategische en financiële analyse

- aanwerving van een fondsenwerver voor een periode van 6 maanden
2. **Akkoord te gaan met een budget van €32.670**, te nemen uit het budget voor sociale, culturele en artistieke doeleinden
 3. **Kennis te nemen dat een beslissing over een tweede editie (2027)** afhankelijk zal zijn van:
 - de resultaten van de fondsenwerving
 - de evaluatie van de financiële duurzaamheid van het project